

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy óra . . 100 K Negyedévre . 280 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 5 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hetfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-4. SZÁM.

Eckhardt visszavonta javaslatát

Budapest, aug. 1. Politikai körökben legtöbbet Eckhardt Tibor visszavont javaslatával, illetve a miniszterelnök ama megokolásával foglalkoznak, amellyel indokolta azt a kérését, hogy Eckhardt vonja vissza javaslatát.

Nagy megnyugtatót kellett a miniszterelnöknek az a megállapítása, hogy a *szóbanforgó lapok letag. d. halatlan bizonyosságok szerint okai voltak az ország összeomlásának.* Ugyanakkor azonban arról is beszélnek, hogy törvényeink egyik legnagyobb hiánya ismételt n beigazolódt, mert hiszen a miniszterelnök is rámutatott arra, hogy a lapokkal szemben bíróság ma már eljárni nem lehet, minthogy a hat hónap a deliktum elkövetése után már rég elmult.

A kormánypárti képviselők meg-

ütkezésével fogadták egyes liberális lapok azon megállapítását, hogy a javaslatnak szavazás esetén nem lett volna meg a többsége. Aki a legutóbbi napokban az egységes pártban járt, meggyőződhetett róla, hogy a javaslatához a pártnak igen nagy többsége csatlakozott.

A miniszterelnök kijelentései alapján az összes arra hivatott tényezőknél a legnagyobb ábrándtal kell, hogy figyelemmel kísérjék a destruktív sajtó működését és minden egyes adott esetben kiméltetlenül igénybe kell venni a megrendszabályozás eszközeit.

Egyébként az a vélemény alakult ki, hogy ezen lapok bűnösségének nyilvános megállapítása után a társadalom is más szemmel fogja nézni a szóbanforgó lapokat és még jobban tartózkodik azok olvasásától.

Rövid szünetet tart a Ház

Bethlen István gróf miniszterelnök és Gadt Gazton, a nemzetgyűlés elnöke ma hosszasan tanácskoztak a nemzetgyűlés munkaprogramjáról és abban állapodtak meg, hogy a nemzetgyűlés napirendre tűzi a mentelmi bizottság jelentését, esetleg egy pár benyújtott indítványnak a megokolását és sürgetni fogják, hogy a nemzetgyűlés előtt fekvő törvényjavaslatokat sürgősen tárgyalják le.

Különösen a muzeális javaslatot, a sütőipari munkáról szóló törvényjavaslatot, a nyomtatványok köteles példányának beszoigaltatásáról szóló törvényjavaslatot, továbbá a belügyminiszter által beterjesztett törvényjavaslatot, a községi és törvényhatósági tisztviselők fizetéséről szóló

törvényjavaslatot kívánják minél hamarabb letárgyalni.

Ezek a javaslatok megelőznék a pénzügyminiszter által beterjesztett adójavaslatokat, mert a kormány és az érdekeltek között a javaslatokra nézve még folynak a megbeszélések. Mivel a bizottságok a fentebb említett törvényjavaslatokkal holnap vagy holnapután elkészülni nem tudnak, ennél fogva a nemzetgyűlés valószínűleg egy egész rövid 3-4 napos szünetet fog tartani. A jövő hét elején veszi plenáris tárgyalás alá a Ház azokat a javaslatokat, amelyeket az egyes bizottságok a szünet alatt tárgyalnának le. A kisebb javaslatok után kerül sor az adójavaslatokra.

Szünet után az adójavaslatok

Az indemnitás részletes vitája előreláthatólag holnap véget ér és a Ház miután az időközben benyújtott kisebb javaslatokat elintézte, megkezdí a néhány napos szünetet.

Szünet alatt a pénzügyi bizottság letárgyalja az adójavaslatokat, úgyhogy mire a Ház újra összeül, rögtön hozzálát a javaslatok letárgya-

lásához. A pénzügyibizottságnak mára hirdetett ülése elmaradt; a bizottság hétfőn tartja első ülését, amelyen tárgyalás alá veszi az adójavaslatokat.

Holnap délelőit a drágasági bizottság ülésre jön össze, amelyen folytatja a gabonakerés tárgyalásán a szakértők meghallgatását.

Szerdán tisztázzák a románvezetést

A nagy szenzáció, amelyet már napok óta várnak a nemzetgyűlésen és a nagyközönség körében a felszólalások a románok bevonulásáról és itt tartásának körülményeiről még mindig nem történt meg. Friedrich István, Csilléry András, Pekár Gyula és Heinrich Ferencema sem tartottak meg beszédeiket. Ezeket a felszólalásokat azért halasztották el, mert Bethlen István gróf miniszterelnök azt az óhaját fejezte ki, hogy a nemzetgyűlés előbb végezzen az indemnitással és azután tárgyalják az oláh invázió ügyét.

A miniszterelnök holnap délután válaszol Sándor Pal ismeretes interpellációjára és ekkor szólnak fel a volt Friedrich kabinet tagjai is.

A Ház ülése alatt a parlamentben egy kisebb értekezlet volt, a pénzügyminiszternél, amelyen az indemnitás 7. szakaszának módosításáról tárgyaltak. Az előadó módosító javaslatát a tárgyaláson végzett megbeszélések alapján tette meg. A szakasz a köztisztviselők november és december havi átmeneti segélyéről rendelkezik.

Mert elévültek a bűnök . . .

Budapest, aug. 1. A nemzetgyűlés mai ülését tíz óra után nyitotta meg Huszár Károly alelnök. Napirenden van az indemnitási vita alatt benyújtott határozati javaslatok fellet való szavazás.

Budai Dezső, majd Pikler Ernő határozati javaslatának elvetése után Eckhardt Tibor a destruktív lapok beültá-ára vonatkozó határozati javaslatára került a sor. A javaslatához a miniszterelnök szölt hozzá.

Bethlen István gróf: Minden kétségen felül áll, hogy azok a lapok, amelyeket a határozati javaslat említ a forradalom előkészítésében részt vettek. Azóta négy év telt el és nem következett be a betiltásuk. A proletárdiktatura után jogos lett volna a betiltás, de ez akkor nem következett be, hat hónap alatt elévülnek a lapokban megjelent cikkek miatt indítandó eljárás indokai és azért, amit négy év előtt írtak azok a lapok, azért nem lehet ma őket felelőségre vonni.

— A lapbetiltás különben is a

kormány diszkrecionális joga és így ez a határozati javaslat beavatkozás volna a kormány tevékenységébe.

— Ezek a lapok azon cikkezést, amellyel a forradalmat előkészítették többé nem hajlandók folytatni, de amennyiben ismét ilyen működést fejtenének ki, akkor a kormány feltétlenül élni fog jogával.

— Minthogy azonban az említett cikkek óta már négy év telt el, kérem a javaslatot beadó képviselő urat, hogy javaslatát vonja vissza, mert egyébként bizalmatlanságnak veszem a kormánnyal szemben.

Eckhardt Tibor: Miután a kormány hazafitasságában feltétlenül megbí ik és indokoltak tartja a miniszterelnök ur bejelentését, a határozati javaslatot visszavonja.

Hercsgh Béla, Esztergályos János és Szakacs Andor határozati javaslatait a Ház elveti.

Több határozati javaslat nem lévén, az általános vitát befejezik.

Attérnek az indemnitás részletes tárgyalására.

Cukor monopólium

A címnél Haller István szólal fel. Kijelenti, hogy a cukorgyárak nagy haszonhoz jutnak a cukor emelése révén.

— Azt kívánja, hogy a cukorgyártást monopolizálja az állam, éppen úgy mint a dohánygyártást, mert hiszen a cukorgyártás nem is olyan hosszadalmas eljárás, amely

nagyobb tudást követelne, hanem egyszerű eljárás, amit maga az állam is megtehet.

A B. listás tisztviselőkről szólva, kéri a szakminisztereket, hogy a tisztviselők elbocsájtásánál a legméltányosabban járjanak el s amint lehetséges, reaktiváltassanak a nem feltétlenül nélkülözhető tisztviselők.

Ismételt támadás a bíróság ellen

Hébelt Ede felszólalásában az igazságügyminiszter tegnap mondott beszédével kapcsolatban kijelenti, hogy a bíróságot börtönökben és internálótáborokban szinglödők nevével támadta. Majd bírói ítéleteket olvas fel, mire nagy felháborodás támad a Ház minden oldalán. Utal a trianoni békeszerződésre is.

Podmaniczky Endre báró: Védi a trianoni szerződést?

Zsitvay Tibor: Ki mutatja a megszállókat?

Hébelt: A szociáldemokrata pártnak muszáj ezeket az embereket védeni.

Temesvári: A Bici Magyar Ujságban is muszáj ezt csinálni.

Hébet: Én nem vagyok szélsőséges etim, én nem vagyok kommunista!

Varsányi: Moga kis jámbor!

Daruváry Géza igazságügyminiszter: Alkotmányunk teljes felforgatását jelenti, hogy a bírói ítéleteket itt akarjuk megváltoztatni. Teljesen forradalmi alap az, hogy egyes képviselők ide hoznak bírói ítéleteket és azok megváltoztatását szinte követelnék. Még egyszer a legerélyesebben tiltakozom az ellen, hogy

innét a Házból induljon ki az igazságszolgáltatás a bírói tekintélyek ellen. (Óriási taps a Ház minden oldalán.) Nem fogom tűrni, hogy míg kinn az országban nincs ilyen szellem, itt a forradalom szelleme belülről, innét a Házból kezdjen terjedni. (Taps és éljenzés a Ház minden oldalán.)

Strausz István: Az indemnitási felhatalmazás csakis egy létező költségvetésen épülhet fel. Minthogy ez a benyújtott törvényjavaslat nem rendelkezik ilyen alappal, így tehát alkotmányellenes.

Dénes István: A miniszterelnök ur a minap egy rendkívüli érdekes megjegyzést tett. Andrássy Gyula gróf felé fordulva ugyanis azt ajánlotta neki, hogy a földbirtokreformot a saját birtokainak szétosztásával kezdje meg.

— A miniszterelnök ur megjegyzése arra enged következtetni, hogy ő is fontosnak tartja a földreformot és így van is remény arra, hogy az minél előbb végrehajtható lesz.

— Kérem a nemzetgyűlést, hogy a földigénylők óriási tömegére való tekintettel és a kérdés súlyára való tekintettel ezt a nemzetgyűlés lehetőleg igazságosan oldja meg.

A cukor és a B) lista

Kállay Tibor pénzügyminiszter: Haller képviselő urnak a cukorügyben elmondott szavaira akarok válaszolni. Már a multkor megvilágítottam, hogy miért emelkedett a cukor ára. A gyárosoknak nem volt semmi nagy nyeresége ebből. Ez részben az államkincstárba folyt be, részben pedig répatermelés fokozására. Azonban pénzünk értéke lement és a közönségben támadt féltélem, hogy a cukor ára felmegy, verte fel a cukrot azzal, hogy nagyon sok volt a vásárlás. A mi korunk is leest, a csehek emelkedett. A közönség elvesztette a fejét és nyakra-főre kezdett vásárolni.

Kérem a Ház tagjait, hogy ezeket a kérdéseket ne tessék hangulateltetés kedvéért ide hozni. Hiszen tulajdonképpen nem is kellene befolyjni a cukor árának megállapításába, mint ahogy nem folyunk be más cikkekkel. A maximális fokozatos megszüntetéséről kellene már gondolkodnunk. Mi tehát nem a gyá-

ros, hanem az államkincstár érdekében tettük ezt.

— **Ami a B) listások ügyét illeti,** igenis érintkezésbe fogok lépni a népjóléti miniszterrel tanfolyamok létesítéséről. Az alkalmazottakat illetően egy rendelet van készülében, mely szerint új állások betöltésénél **ők részesüljenek előnyben. A tanítók** ügyében szintén szükségesnek tartom az intézkedést és a kultuszminiszter ur, úgy tudom, már meg is találta a módját a kérdés megoldására. A dolognak azt a részét, hogy a B) listás tisztviselők még egy évig huzzák a fizetésüket, nem akceptálom, mert hiszen akkor az egész rendeletet visszacsinálom.

Haller István szólal fel azután, aki kijelenti, hogy fenntartja véleményét, amely szerint a cukorgyárak a cukor árának emelése révén óriási haszonnal járnak.

Több felszólaló a címhez nincs feliratkozva, mire a Ház a címet elfogadja.

A tisztviselők átmeneti segélye

Szünet után **Gadl Gaszton** elnök újból megnyitja az ülést és következik a részletes tárgyalás.

A 7. ik szakasznál **Ivady Béla** módosítást ajánl.

Eörfly Imre indítványt nyújt be, amely a béhez viszonyok között élő bírói kar helyzetén óhajt segíteni. Kiemeli, hogy az előadó új bekezdést javasol ugyan, de nem emlékezik meg a rendkívüli pótlékokról, amely a bírónak jár. Azt kívánja, hogy amennyire a közszolgálati alkalmazottak fizetése emelkedik, ugyanabban a mértékben emelkedjék a bírók pótléka is.

Kállay pénzügyminiszter kéri Egry Nagy János indítványának utolsó mondatát elhagyni, amennyiben a többkiadást a dolog természeténél fogva a községek, illetve a városok viselik. Nem akarja a városokat és a községeket megterhelni, de vissza kell térni a békebeli állapotokhoz,

amikor a községek és a városok viselik a beruházások jórészét. Nagyobb kiadásokat csak abban az esetben utalványozhat a pénzügyminiszter, ha megfelelő fedezet áll rendelkezésére. Eörfly indítványát magáévá teszi, mert az eddig engedélyezett összegekre már nem folyhat be. Szakács Andor indítványát nem fogadhatja el.

A határozati javaslatot az előadó módosításával Eörfly pótlásával és Nagy János módosításaival fogadják el.

A 9. ik szakaszhoz **Ivady Béla** előadó módosítást nyújt be, amely azt előzta, hogy a tanítók és tanítónők nyugdíj kérdése ugyanúgy szabályoztassék, mint az állami alkalmazottaké. Kívánja, hogy a tanítók és tanítónők is 5 beszámítható esztendő után igényjogosultak legyenek.

A szakaszt az előadó által beterjesztett módosítással fogadják el.

A lakásépítési akció

A 16. ik szakasznál **Czettler Jenő** indítványozza, hogy a haszonrészesedésként befolyó évi 60 millió koronát kitevő összegnek egy harmadát falusi kislakások építésének előmozdítására fordítsák.

Kállay pénzügyminiszter Czettler indítványára kijelenti, hogy nem illeszthető bele ebbe a szakaszba. Az a 60 millió a lakásépítési akció céljaira kibocsátandó kölcsön és kamatja törlesztésére kell. Különben is a belügyminiszter a központi hitelszövetkezettel megállapodott abban, hogy faanyagot bocsát rendelkezésre a falusi kislakások építésére. Ezt az akciót tovább fogja fejleszteni és ebben az ügyben bizottságot is állítottak fel, amelynek elnöke maga a miniszterelnök s amelyben kormánybiztos lesz megbízva e kérdés megoldásával. A program most van kidolgozás alatt. Ebben a programban mindenesetre megvalósítható lesz Czettler indítványa.

Kéri tehát a szakasz változatlan elfogadását.

A földreform végrehajtási költségei

A 24. ik szakasznál az előadó új 24. ik szakasz beiktatását indítványozza a 23. ik és 24. ik szakasz közé. Indítványozza, hogy a magyar állampolgárság, a visszahonosítás és községi illetőség kérdéseiben is első és utolsó fokon a belügyminiszter határozzon.

A Ház így fogadja el.

A 17. szakasznál az előadó pótlást javasol, amelyben a lakásépítési akció vezetésére kormánybiztosi állás létesítését szorgalmazza.

Vanczák János nem tartja helyesnek, hogy az állam az építést magánvállalatokra bizza.

Dénes István kívánja, hogy a kormány ne kölcsönből építse ezeket a lakásokat, mert kölcsönből magánvállalatoknak kölcsön után kamatot nem lehet fizetni.

Kállay pénzügyminiszter megnyugtatóan az előtte felszólalókat, hogy a pénzügyi szindikátust, amely a lakásépítésre szükséges összegeket rendelkezésre bocsátaná, nem élvez semmiféle előnyöket.

Most csak a szorosán vett állami építkezések terve van kidolgozva, miután 30 lakás építésének megoldásáról van szó, amelyet természetesen ebben az arányban folytatni lehet.

A Ház a szakaszt az előadó által benyújtott módosításokkal fogadja el.

Rakovszky belügyminiszter kijelenti, hogy arról van szó, hogy azok a volt magyar állampolgárok, akik a trianoni békeszerződés következtében magyar állampolgárságukat elvesztették, ismét magyar állampolgárok akarnak lenni, gyorsabban szerezzék meg azt, mint eddig.

A 24. ik szakaszhoz **Szabó Dezső** a földreform végrehajtásának gyorsítása érdekében felmerült kiadások fedezésére kontemplált 5 milliónak 10 re való emelését indítványozza, míg **Dénes István** annak 150 millióra való emelését indítványozza, amit szerinte a leromlott valutánk tesz indokolttá.

Neubauer Ferenc kijelenti, hogy a miniszterelnök és a földművelésügyi miniszter nyilatkozatai teljesen megnyugtatók abban a tekintetben, hogy a földreformot becsületesen fogják végrehajtani.

A Ház a szakaszt így fogadja el. **Farkas István** hangsúlyozza, hogy meg kell ragadni minden alkalmat a reform gyors végrehajtására.

Schandl Károly kijelenti, hogy a földreform előkészítése jóformán az egész kormány képességét igénybe vette. A gazdasági felügyelők létszámának szaporítását a földművelésügyi miniszter megígérte. Visszatartja azokat a vádakat, amelyeket különösen **Drózy Győző** és **Dénes István** emeltek teljesen alapt-

lanul, ezeknek nincsen egyéb céljuk, mint hangulateltetés. (Helyeslés).

Széchenyi Viktor gróf: Ez izgatás, semmi egyéb.

Schandl Károly: A földreformot sokkal becsületesebben és tisztességesebben fogják nálunk végrehajtani, mint középszempontot nem kell figyelembe venni.

Drózy Győző személyes megtámadtatás címén szólal fel. Kijelenti, hogy nem ő izgat, hanem inkább **Széchenyi Viktor** gróf birtokai. (Nagy zaj a jobboldalon. Eláll! Eláll! Már megint izgat! Kialtják felje.)

Elnök: A képviselő ur ezen kijelentése osztályellenes izgatás, kérem szavainak megváltatására.

Kállay pénzügyminiszter kijelenti, hogy bármennyire kívánatosnak és jóvak tartja a földreformot ebből egyáltalán nem következik az, hogy minél drágábban kell azt végrehajtani.

A Ház a szakaszt eredeti szövegében fogadja el.

Elnök ezután a vitát bezárja, ülés vége háromnegyed 8 órakor.

A debreceni csata évfordulója

A debreceni szomorú emlékeztető, heroikus csata 73. ik évfordulójának emlékkünnepét üli meg ma Debrecen város közönsége és a debreceni helyőrség. 1849 augusztus 2-án Nagy Sándor honvédtábornok pár ezer főnyi seregével a Debrecen melletti sikon ütközött meg Paskievics orosz hadvezér még majdnem érintetlen, pihent hadseregével. A tiszteres tulerő ellenében csak néhány óráig tudott Nagy Sándor honvédekkel védekezni. Az orosz sereg letépette a hősiessé ellenálló honvédeket s Debrecen városát birtokába vette. Ez a nap nem a dicsőséges győzelmek ünnepnapja, hanem a heroikus önfeláldozásé, mint ha a világháborút is példáná s a magyarság ezeréves, folytonos, nehéz küzdelmét.

Ennek a történelmi nevezetességű napnak megünneplését az idén a

városi tanács vállalta el. Az ünnepély 6 órakor kezdődik a Hősök temetőjében. Gyülekezés és indulás 5 órakor délután a városházától. Kivonulnak a tanács, a katonaság, az összes városi dalárdák, egyesületek, intézmények csoportosan vagy képviselők által.

Az ünnepély műsora a következő: 1. Himnusz, jatsza a katonazenekar, 2. Ünnepi beszéd, tartja dr. **Felnéry Ernő**. 3. Szózat, éneklék az összes dalárdák. 4. Szózat, tartja **Peleskey Sándor** kollégiumi szenior. 5. Szabados: Nemzeti Híszekogy, éneklék az összes dalárdák. 6. Az emlékszóbor megkoszorúzása. A város nevében **Csóka Sámuel** polgármester, azután a helyőrség, egyes városi, állami és magán intézmények, az ÉME és más társadalmi egyesületek helyeznek el koszorukat. 7. Himnusz éneklék az összes dalárdák.

Általános sztrájk Olaszországban

Róma, aug. 1. Ma éjjelkor egész Olaszországban megkezdődött az általános sztrájk. Rómában a közúti vasutak nem közlekednek, az újságok nem jelennek meg. Nápolyban az újságok megjelennek, Turinban a villamos vasutak közlekednek. A fasztrájk általános mozgósítása nyugodtan megy végbe. Táviratokat csak a feladó kockázatára vesznek fel. A postai forgalmat korlátozták.

Róma, aug. 1. Hivatatosan közlik, hogy a vasúti forgalmat részben fasztrájk, részben pedig az eddigi személyzet tartja fent. A villamos vasutak forgalmát a holnapi napon a nacionalista szellemű személyzet ismét megkezdi.

Róma, aug. 1. A fehér internacionálé kiáltványt tett közzé, mely felszólítja a keresztény munkásokat, hogy a sztrájkhoz ne csatlakozzanak.

Róma, augusztus 1. A szocialisták közbelépése megakadályozta Orlando és De Nava fáradozásait, mind a ketten visszaadták megbízásukat a királynak. Most ismét **De Nicola** van előtérben.

Vasárnap éjjel az olaszországi proletárszervezetek központi bizottsága ülésre jött össze, amelyen kimondta, hogy a reakció általános előretörésére való tekintettel az egyes szervezeteknek ismét szabadkezet enged s mandátumáról lemond.

Erre aztán a szervezetek titkos végrehajtó bizottságot küldtek ki, amely meg vasárnap éjszaka összeült és **reggelre egész Olaszországban proklamálta minden szakmában a munkabeszüntetést.**

A kihirdetett általános sztrájk még inkább megehezíti a kormányalakítást, miután a **jobboldali** pártok is hasonló nyomást gyakorolnak, hogy befolyásolják a leendő kormányt. Félő, hogy ilyen körülmények között **beláthatatlan bonyodalmak fognak támadni.** Észak-Olaszországban ma reggel megtörtént a munkabeszüntetés, de a nyugalmat sehol sem zavarták meg.

Róma, aug. 1. A fasztrájk vezetőse proklamációt tett közzé, amelyben elsősorban felhívják munkásokat a munka felvételére.

A kiáltvány bejelenti, hogyha a kormány 48 órán belül le nem téri a sztrájkot, a fasztrájk maguk csinálnak rendet. A kiáltvány különben elrendeli a fasztrájk mozgósítását egész Olaszországban.

A kiáltvány 48 órai lehetőséget enged a kormánynak, hogy rendet teremtsen, ellenkező esetben a fasztrájk szabad kezét engednek maguknak és esetleg maguk veszik kezükbe a kormányhatalmat az állam érdekében.

Bérmozgalmak

Megírta a Hajdúföld, hogy a Blattner-féle keretező gyár 29 munkása bérmozgalmat folytat sztrájkot kezdett. Tegnap délelőtt volt az első békéltető tárgyalás, amelyen sikerült a megegyezést létrehozni.

A férfimunkások 45. a női munkások 50 százalék béremelést kaptak. Délután már munkába is léptek a munkások.

Cipészek és csizmadiák

A cipészek bérmozgalmát a befejezéshez közeledik. A folytatódó békéltető tárgyalás ma délelőtt lesz az előjáróság iparügyosztálya előtt. A békés megegyezés több, mint bizonyos.

A csizmadia munkások tegnap szintén újabb bérmozgalmat kezdeményeztek.

Az első békéltető tárgyalás esütörtök délelőtt lesz.

Drágább a kenyér

A pékmunkások bérmozgalmát, amelyről már beszámolt a Hajdúföld, tegnap békésen véget ért. A megállapodás szerint az előmunkás 2500, a másodosztályú 2200, a harmadosztályú 2000 korona heti fizetést s egy kiló kenyeret kap naponta.

A pékmunkások béremelése, a liszt és fadrágaság miatt a pékkészítmények és péksütemények árai a következőképpen emelkedtek: Kifli és zsemle darabja öt korona ötven fillér, fehér kenyér kilója 80 korona, barna kenyér kilója 60 korona, kenyérsütés kilogrammonként 4 korona. A kifli és a zsemle ára viszontelárusítóknál hat korona lett.

K. A.,

az emigránsok debreceni kritikusa

A tegnapi postával érdekes levelet kapott szerkesztőségünk az emigránsok fővárosából. Egy debreceni kommunistáról szól a tudósítás, aki K. A. álnév alatt közli irodalmi kritikáit a *Bécsi Magyar Ujság* hasábjain. A háborzongató levelet egészében itt közöljük:

Wien, július 24.

Kedves Szerkesztő Ur!

— három hét óta Bécsben koplalok s minthogy testi táplálékhoz csak nagyritkán juthatok, hát szellemi táplálékkal frissítem züllött vérkeringésemet. Befektetem vagyonom roncseit a *Bécsi Magyar Ujság* című kommunista szennylap július 16-iki számába s ezért a mulatságért 150 koronát fizetem, de higgye el Szerkesztő ur, nem is ér sokkal többet.

Miután debreceni ember erősen megütköztem a lap 8-ik oldalán, ahol egy K. A. névjelzésű debreceni kritikus ír terjedelmes kritikát, *Oláh Gábor Fekete Angyal* című regényéről. Az irodalmi méltatás nem valami hizelgő:

— „Oláh Gábor tizenöt évig az új magyar líra legkülömb ígéreteinek egyike volt: be nem váltott ígérete!“

Nem tudom, ki haragszik ennyire Oláh Gáborra, de annyi tény, hogy stílusművészetét és ragyogó tehetségét, melyet Szomorj Dezsőhöz hasonlít, elősmeri. A támadás Oláh Gábor regényletrológiájának tárgya ellen irányul, mert nemzeteskedő. Azt is megtudjuk, hogy a letrológiának eddig két része jelent meg: a „Szegény magyarok“ és a „Fekete Angyal“. Most készül az *Álmodó magyarok* című harmadik rész és a

negyedik háborzongató címe lesz: *Ébredő magyarok*. Ezt a regényt már előre lekritizálja K. A. ur a sárgaföldig és megállapítja, hogy mire idáig eljut Oláh Gábor, már teljesen szétporlad a tehetsége.

A debreceni származású kritikát csakis olyan ember írhatta, aki hivatásos esztétikus és fejtegetéseiből ítélve kitűnő irodalomtörténész lehet. Az is igaz, hogy Oláh Gábor irodalmi terveit csak olyan ember ismerheti, aki közvetlen környezetében él. Irodalmi szempontból lelkes imádója, csak *világnézetét* gyűlöli.

Eddig tehát rendben volna a dolog, most már csak az a kérdés, hogy ki lehet az a titokzatos K. A.?

Jó lesz, ha a Szerkesztő Ur jelentést tesz a rendőrségnek, mert veszedelmes dolog, hogy a kommu-

nista *Bécsi Magyar Ujság* irodalmi munkatársa Debrecenben tartózkodjék.

Maradtam kiváló tisztelettel a nyomozáshoz sok sikert kívánva egy *Bécsi Fehér Angyal*.

Eddig a levél, Magunk részéről nincsen sok hozzáfűznivalónk. Mindent a rendőrségre bízunk. Mindenesetre ajánlatos lenne kihallgatni *Oláh Gábor* és az ő nagy kritikusat *Kardos Albert* zsidógináziumi igazgatót, aki legjobban ismeri a *Fekete Angyal* íróját és környezetét. Talán azt is meg tudná mondani, hogy melyik irodalmár haragszik *Oláh Gáborra Ébredő magyarok* című regénye miatt? Mi hisszük, hogy helyes és okszerű nyomozással kézrekerül a tettes!

Járnak a villamosok - tart a sztrájk

A villamosvasuti alkalmazottak sztrájkjában a tegnapi nap folyamán újabb fordulat állott be: az igazgatóság részben, bár nehézségekkel, felvette az üzemet. Tegnap délután a fővonalon egyelőre 5 kocsi indított meg az igazgatóság, a kocsikon eddigi műhelymunkások teljesítenek szolgálatot. Ezzel akarja a vállalat letörni a sztrájkot. A sztrájkoló alkalmazottak azonban kitarának eddigi elhatározásuk mellett s a munkát nem veszik fel. Ha látni fogják, hogy minden kötél szakad, elmennek s más munkaalkalmat fognak keresni.

A vállalat intézkedése üzemi és üzleti szempontból teljesen érthető ugyan, de ez az intézkedés homlok-egyenesen ellenkezik minden emberbaráti elvvel s alkalmas arra, hogy a sztrájkoló munkások és a velük

éző közönség lelkében a mai időkben oly ártalmas és veszedelmes gyűlölet érzését váltsa ki.

A megélhetés minimumára irányuló jogos követeléseknek sztrájk-törökkel elejét venni régen bevált s hasznosan alkalmazható módszer. Csodálatos, hogy a vállalat szűkebben ezt a megoldást választotta a békés megegyezés helyett s csodálatos, hogy vannak munkások, akik sztrájkoló munkástestvéreik küzdelmét ilyen módon gáncsolják el.

Azaz nem is olyan csodálatos. Ebben az esetben csak keresztényszocialista munkások harcaról volt szó. A vállalat részvényesei, ugy látszik, keveset törődnek azzal, hogy a keresztényszocializmus védelme ma országos érdek és a sztrájkoló munkások is aligha lehetnek keresztényszocialisták.

Kereskedők és iparosok az adójavaslatokról

Felterjesztést intéznek a pénzügyminiszterhez

A debreceni kereskedők és iparosok tegnap délután fel 7 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében nagy-gyűlést tartottak, amelyen a most benyújtott adójavaslatoknak kereskedelmi és ipari szempontból való megvilágításával foglalkoztak.

A gyűlést *Sesztina* Jenő, a Kereskedő Társulat elnöke nyitotta meg, majd átadta a szót dr *Radó Rezső* kamarai főtitkárnak, aki az adóreform kérdését ismertette.

Utána *Diczig* Alajos kamarai fogalmazó a földadójavaslatot és az általános kereseti adó tervezetét ismertette részletesen, majd dr *Radó Rezső* a társulati adójavaslat ismertetése után a határozati javaslatot terjesztette be, melyet a pénzügyminiszterhez felterjesztenek. A határozati javaslat többi között ezeket mondja:

A gyűlés örömet fejezi ki afelett, hogy az adóreform régen huzódó kérdése újra szőnyegre kerül, egyben sajnálkozik is ki kell fejeznie amiatt, hogy a pénzügyminiszter a vidéki érdekeltséget nem vette figyelembe a javaslat végleges kidolgozásánál. Bár a reform a kereskedelmi és ipari érdekeltségre súlyosbitást jelent, a gyűlés résztvevői át vannak hatva attól a gondolattól, hogy a *pénzügyi kibontakozásnak egyedüli útja csak a rendezett államháztartás lehet s a pénzügyi kormányzat erre irányuló munkáját még súlyos áldozatok árán is támogatni kívánja.*

Azonban Debrecen város kereskedői és iparosai aggodalommal látják azt, hogy a helyes felépítésű

adórendszernek még fontosabb követelményét, az egyenlő teherviselés eszméjét a javaslatok nem valósítják meg, az aránytalanság az adózásban, habár bizonyos mértékig tompítva, de továbbra is megmarad. A föld megterhelése annak ellenére, hogy jövedelme teljesen békebeli szinten mozog, nem éri el a békebeli szintet. Ezzel szemben a kereskedelem és ipar terhei az általános kereseti adó reformjában a községi terhek fedezésére ez második jövedelmi adóval terhelhetik meg, a békebelinél jóval magasabbak lesznek.

Még nagyobb aggodalom tölti el a kereskedelmi és ipari érdekeltséget, amikor még azt is veszélyben forogni látja, amit a pénzügyminiszter javasol. Debrecen város kereskedői és iparosai arra kéri a pénzügyminisztert, hogy az adójavaslatok között juktímet teremtsen és azokat természetesen sorrendjükben vigye keresztül.

Azáltal, hogy az általános kereseti adó a községi háztartás szükségleteinek fedezését fogja szolgálni, félt, hogy a községek túlzott mértékben fogják ezt a jövedelemforrást kihasználni. Általában a kereskedelemre és iparra nézve oly súlyos megterhelést jelent a *jövedelmi adó* formájában megjelenő általános kereseti adó, hogy az ipar és kereskedelem fejlődésének erős akadálya lesz, ha változatlan formájában keresztül megy. A *társulati adóról* szóló javaslat haladást jelent az érvényben levő törvényekkel szemben, azonban határozottan ál-

lást foglal Debrecen kereskedő és iparos társadalmát a közkereseti és betéti társaságoknak társulati adó alá való vonása ellen.

Békés Lajos, Kontsek Géza, dr Dávid Géza és Félégyházy János felszólalása után a gyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta, majd *Sesztina Jenő* elnök javaslatára a tartalmas előadásokért hálás köszönetét és elismerését fejezte ki. Ezzel a gyűlés véget ért.

Igazságügyminiszter és újságíró harca

Bécs, augusztus 1. *Riskovics* Vladimír, a belgrádi „Epoca“ főszerkesztője lapjában panamával vádolta meg *Markovics* Lázár igazságügyminisztert, aki erre kijelentette, hogy leszámol az újságíróval, az utcán fel fogja őt pofozni. *Riskovics* beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben fegyverviselési engedélyt kért a maga számára. A beadványban egyebek között a következőket mondja:

— *Miután ebben az országban odáig fejlődtek a dolgok, hogy a jogrend őre, az igazságügyminiszter utcai botrányokkal fenyegetőzik.* Tisztelettel kérem, hogy még a mai nap folyamán adjanak ki részemre fegyverviselési engedélyt. Ha ezt az engedélyt nem kapom meg azonnal, kénytelen lennék még's a magam védelmére fegyvert viselni. Kijelentem, hogy miután eddig még soha senki meg nem támadott, amennyiben az igazságügyminiszter fenyegetése után bárki megtámadna, minden gondolkodás nélkül agyonlövöm *Markovics igazságügyminisztert.*

Az iparművészeti iskola elhelyezése

A Debrecenben felállítandó Iparművészeti iskola céljaira a város a volt rendőrségi épületet ajánlotta fel. Az illetékes miniszterium azonban a város ajánlatát nem fogadta el, mert abban az épületben jelenleg kisegítő iskola van elhelyezve, mely így helyiségek nélkül maradna. *Haranghy* Jenő nemrég Debrecenben járt s megbeszélést folytatott a város kulturügyosztályával az Iparművészeti iskola tárgyában. Kijelentette, hogy a felállítandó iskola ügye a kultuszminiszteriumban a legjobb úton halad s csak a városnak kellene más helyiséget felajánlania. Értesülésünk szerint a város hajlandó más épület, vagy helyiségek átengedésére, de előbb megvárja a kultuszminiszterium újabb leiratát. Az illetékes köröknek különben is minden igyekezetükkel rajta kell lenniök, hogy a kulturális és iparfejlesztési szempontból egyaránt nagyjelentőségű iskola felállításától Debrecen, az iskolák városa kicsinyes akadályok miatt el ne essék.

— **A borbélymesterek új árszabálya.** A debreceni borbélyok az árat 50 százalékkal felemelték. Az új árszabály a következő: Borotválás 25 K, borotválás fésüléssel 30 K, egyes fésülés 10 K, hajvágás géppel 45 K, hajvágás frizurára 60 K, szakálvágás géppel 30 K, szakálvágás ollóval 45 K, Baby nyírás 60 K, fejboretválás 65 K. Bértetjegy 10 számmal 230—280 K. Ezen 50 százalékos emelkedés után a segédek fizetése 25 százalékkal emelkedik.

Német cserkészek Debrecenben

A Debrecenbe tartó német ifjak 2-án érkeznek a Pallagra, ahol az Akadémia vendégei lesznek s a gazdaság megtekintése után másnap délután indulnak Debrecenbe. A fogadtatás délután 5 órakor a Nagyerdőn a viztorony mögött lesz.

A város részéről Csóka Sámuel polgármester helyettes lesz jelen. Kipp német követségi tanácsos és dr. Hampel ny. államtitkár kíséretében. A cserkész kerület elnöksége ezután kéri Debrecen közönségét, hogy minél számosabban jelenjék meg és a vendégek megvendéglésére hozzanak magukkal élelmiszereket.

A német cserkészek 5-én este indulnak Balmazújvárosra át gyakorlatosan a Hortobágyra, ahol a város látja őket vendégül.

Ég a Csokonai-színház!

A tűzoltóság próbagyakorlata

Ma reggel fél 8 órai kezdettel a debreceni hivatásos tűzoltóság nagy tűzoltó és mentő gyakorlatot tart Roncsik Jenő dr. tűzoltóparancsnok személyes vezetésével. A gyakorlat programja szerint hirtelen tűz támad a Csokonai-színházban. A tűzoltóságot értesítik a tűzről s az teljes készségi lóhalálában vágat ki a laktanyából, végig a Burgondia-utcán, mint a legrövidebb útvonalon s megáll az Angol Királyú-szálloda előtt.

Mire a tűzoltóság kivonul, oly nagy a füst által okozott fulladás veszélye, hogy a legelső sorban a mentési munkálatokra kell szorítani a nézőket. A tűz a színpadon tört ki s a füst úgy elárasztotta a nézőteret, hogy a menekülés majdnem lehetetlen. A mentés a színház mindkét oldalán egyszerre kezdődik meg. Tömegmentésre használják a csuszató ponyvát, de kötélen is eresztettek le elalélt nézőket. Legutoljára maradnak a tűzoltók, akik az utolsó percben a lángok közül kötélen ereszkednek le.

Amikor már mindenki megvan mentve, akkor kezdődik az oltás. A Csokonai-színház Kossuth-utcai részén van a nézőtér, mely a színházat két részre osztó hatalmas tűzfalig terjed. A tűzfalon túl már minden ég. Ég a színpad, a zsinórpadlás és legáltalában az öltözők és a diszletraktárak. Az oltás programja szerint a tűzfalig kell jutni a még nem égő nézőtér feletti tetőzetten át. Két oldalról hatalmas sugárban ontják a vizet a tető magasságában az égő hátsó tetőzetre, hátul pedig alulról törnek fel a tűzoltók az égő diszletraktárakba s így négy oldalról veszik ostrom alá az égő épületet.

Tegnap délután 5 órakor állapította meg a helyszínén Roncsik főparancsnok a gyakorlat részletes programját. A Hajdúföld munkatársai is jelen volt a megbeszélésen, amely jórészt a tetőzeten folyt le. A tetőzetről gyönyörű kilátás nyílik a környékre. A templomok kivételével alig van magasabb épület Debrecenben, mint az öreg színház. Az utcákra madártávlatból nézhet le az ember s a sétáló apró legyeknek látszanak.

A mai gyakorlat igen érdekesítő lesz s derék tűzoltóink látványos munkája biztosan sok embert fog az ódon Csokonai-színház falai közé vonzani.

Német kitüntetés Héjjaséknak

Budapest, aug. 1. Ma délből felkereste Héjjas Ivánt a német birodalmi Verband der Nationalgesinnten Soldaten megbízottja, aki ányajította Héjjas Ivánnak az egyesület érdeméremét piros fehér-fekete színű szallagon a kardokkal.

Ugyanezt a kitüntetést kapta Héjjas Iván atyja és két öccse: Aurél és Tibor is.

Ez az első eset, hogy külföldi ember megkapta a sző érség érdeméremét, amelyet eddig egyedül németeknek adtak, akik kiváló szerepet játszottak a hazafias nemzeti mozgalmak terén.

Héjjasék is azért kapták, mert a trianoni erőszakos béke megbuktatása egyezik a hasonló német törekvésekkel.

Ausztria megtiltja a bevitt

Bécs, aug. 1. (A Hajdúföld bécsi tudósítójának telefonjelentése.) Ma először szüntették meg a tőzsdén a clearing forgalmat. A kormány elhatározta, hogy szigorú rendszabályokat fog életbe léptetni a korona árfolyomának zuhansá ellen.

Ma ismét tárgyalások voltak a nagybankok és a kormány között, amely ma délután minisztertanácsra ült össze. A tanácskozás a késő éjjeli órákban még tart. A holnapi nap folyamán ismét korlátozó rendelkezéseket fognak kiadni, a deviza-kereskedelmet a kormány csak korlátozott formájában fogja megengedni, sőt kilátások vannak rá, hogy a kormány még szigorúbb rendszabályokhoz nyúl. Ausztriában rendkívül sok idegen fizetési eszköz van forgalomban, melyek sok-

szorosan túlhaladják a szükségletet. Nem lehetetlen, hogy a kormány valamilyen formában a külföldi valutát igénybe fogja venni, ahogy azt a szociáldemokraták már rég követelik.

Az osztrák importőrök óriási mennyiségű árut halmoztak fel és hoztak be külföldről. Ausztria borszükségletének kétszerese már augusztus elsejére már be volt hozva s így Ausztria két évre el van látva borral.

Ezért hír szerint már a legközelebbi napokban 8 heti tartamra megtiltják a behozatalt a legfontosabb élelmiszeri cikkek kivételével. A kormány eddig tehetetlen volt a szabadkereskedelemmel szemben, de most már kényszerítve van a túlajtott import megállítására.

Folyosói vita az adójavaslatokról

A Ház mai ülésének szünete alatt a nemzetgyűlés folyosóján érdekes vita folyt az adójavaslatok körül. A vita középpontjában Gaál Gaszton, a nemzetgyűlés elnöke állott, elének részt vettek benne Paupera Ferenc, Csirák György gróf, Perlaky György, Sandor Pál, Vázsonyi Vilmos, Ugron Gábor és Propper Sándor.

Gaál Gaszton kijelentette, hogy a modern államháztartás pénzügyi igényeit reáladókkel kielégíteni nem lehet, csak a jövedelmi adók fokozásával.

Arra az ellentetésre, hogy a jövedelmet pontosan megállapítani nem lehet, Gaál Gaszton kijelentette, hogy a gazdánál a megállapítás lehetséges.

Többen azt mondták, hogy a gazda csupán 40 korona adót fizet egy hold után, amit igen könnyen be tud hozni, mert ha csak a gyümölcsöt adja is el, akkor sokszorosan összehozza az erre szükséges összeget.

Eyre Gaál Gaszton így felelt: — Én 14 ezer korona földadót fizetek, összes adóm pedig 140 ezer korona. A gazdák vagyoni viszonyairól igen téves adatok vannak forgalomban.

Lökötörablók garázdálkodása a Bellegelőn

Vakmerő lökötörablóbanda működött vasárnapról hétfőre virradó éjjel a közeli Bellegelőn. A rablók tekintélyes zsákmányra tettek szert: körülbelül félmillió koronát ér az ellopott holmi.

A lökötörablók először Faragó Ferenc gazda, Bellegelő 420. számú tanyáját látogattak meg és a szabadban heverő három lovat magukkal vitték. Az ellopott lovak közül egy két éves, világossárga, bal első lábán kaptas, kanca; egy két éves világossárga kanca, egy hároméves, világossárga csődör.

A lökötörablók azonban evvel nem elé-

gedtek meg, hanem behatoltak a tanyára is, feltörték a kocsiszint s elloptak onnan egy teljesen új szekert s három lóra való jókarban levő számszámot. A lopott lovakat a lopott számszámokkal befogták a lopott szekérbe s elvagtatták.

A házbeli csak a nagy kutyaugatásra lettek figyelmesek, de mivel a kutyaugatás hirtelen megszűnt, nem törődtek tovább semmit a dologgal.

A lökötörablók a jó fogás után további zsákmány után néztek. Behatoltak Györffy Imre Bellegelő, 215. számú tanyájára, ahonnan szintén nem tá-

voztak üres kézzel; elvitték egy öt éves piros pejkancait.

Az összes ellopott lovak, kocsi, számszám értéke meghaladja a félmillió koronát. A károsultak csak reggel vették észre a lopást; Faragó tanyáján megtalálták a döglött kutyákat is, amelyeket a tolvajok, minthogy erősen ugattak, lebunkóztak. Innen volt magyarázható a kutyaugatás hirtelen megszűnt, ami miatt Faragóék nem mentek a tolvajok üldözésére.

A károsult gazdák feljelentést tettek a rendőrségen és a csendőrségen is. A nyomozás teljes erővel megindult. A Bellegelőn az utóbbi időben sok kisebb-nagyobb lopás történt, valószínű, hogy egy szervezett tolvajbanda garázdálkodik, amely a rablástól sem riad vissza.

A tettesek a viszonyokkal alapos ismerős egyének lehetnek. Nincs kizárva, hogy a tolvajok azóta már román megszállott területre menekültek s ott értékesítik majd az elköltött lovakat.

Halálos párbaj

Budapest, aug. 1. Ma délután fél 6 órakor a Hungária-körúti Vilmos főherceg-laktanyában pisztolypárbaj volt Leidenberger János ezredes és Kankovszky Ede volt korvettkapitány között.

Leidenberger ezredes segédei Hoffmann Géza és Garay Géza ezredesek, míg Kankovszkyé Konok Emil ellentengernagy és Wulff olasz sorhajókapitány voltak.

Az első lövést, amely nem talált, Leidenberger adta le, utána Kankovszky lött, de fegyvere csőtörtőkött mondott. A második lövést ismét Leidenberger adta le először, de egyiké sem talált.

Harmadszor is Leidenberger lött. Kankovszky pár lépést tett előre, majd összeesett és néhány perc múlva meghalt. A golyó a jobb oldalába hatolt és valószínűleg szívét is érte.

Holttestét az orvostani intézetbe szállították.

Áresés a lóvásárban

A tegnapi lóvásárra a felhajtás igen nagy volt, szinte országos vásárnak beillett volna. A gazdák ugyanis az aratással, takarással készen vannak s feleslegessé vált lovaikat piacra dobták.

A nagy felhajtás miatt az árak hanyatlottak s a mult heti árakhoz képest több ezer koronával estek. Olyan ló, amelyikért a mult héten 80 ezer koronát fizettek, most csak 70 ezer koronát ért.

Jobbminőségű kanca 60—75 ezer korona, jobbminőségű herélt 50—60 ezer korona, közepes minőségű 35—50 ezer korona között kelt el. A silány minőségű lovak ára ingadozó és különböző volt.

A vásár irányzata meglepően lanyha volt, bár a felhajtás nagy volt. A gazdák a korona esése ellenére is tartózkodtak a vásárlástól, nem igazodtak a budapesti tőzsde után.

A hangulat nyomott volt, sok ló maradt eladatlan.

A szarvasmarhavásár a száj- és körömfájás miatt ismét elmaradt, de a két hét múlva bekövetkező országos nagy vásár valószínűleg már megtartható lesz.

HIREK

1922 szerda, augusztus 2

Prot.: Gusztáv. Kath.: Alfonz.

A Meteorológiai Intézet időjárata:

Zivatarra hajló idő várható, némi hősüléddéssel.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8-tól este 8-ig.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A debreceni hivatásos tűzoltóság oltási és életmentési próbagyakorlata d. e. fél 8 órakor a Csokonai-színházban.

Az augusztus 2-iki debreceni csata emléktáblájának avatása a Hősök temetőjében d. u. 6 órakor, gyülekezés 5 órakor a városi udvarán.

Gyógyszertárak közül éjjeli inspekción tartanak: Kigyó (Piac-utca 33), Arany Egyszaru (Kossuth-utca 8), Isteni Gondviselés (Homokkeri-utca 109), Csillag (Árpád-tér 4), Sas (Hatvan utca 7.).

A MASZ Keleti Kerülete intézőbizottságának ülése este 8 órakor a városházán, l. e. 25. sz. alatt.

Vitézek avatása a Margitszigeten. Augusztus 15-én tömeges vitézi avatás lesz a Margitszigeten. Az avatást maga **Horthy Miklós** kormányzó fogja végezni. Az országos ünnepségre meghívták valamennyi város és vármegye törvényhatóságát. Debrecen városát **Csóka Simeon** polgármester-helyettes fogja képviselni. Az avatandó vitézek között lesz **Küllös Imre**, a volt 3-ik honvédi népfőlközelő gyalogezred zászlósa is, aki az első piavei áttörésnél négy nap alatt szerezte meg az arany és a nagyezüst vitézségi érdmet.

Egyelőre nem lesz fémpénz. Az utóbbi napokban híre járt, hogy az állam a kisebb címletű bankjegyeket fémpénzzel fogja kicserélni, s hogy az állami pénzvervényben alumínium és rézötvözetű pénzérmékből próbavereteket is készítenek. Ez a terv azonban, bár az utódállamokban jól bevált, mégsem valósult meg, mert a Jegyintézet tanácsa a forgalomban levő papírváltópénzt elegendőnek tartja s azt a szakvéleményt adta, hogy a papírpénz kopása és előállításának költsége jóval kisebb, mint a fémpénzé.

A köztisztviselők augusztusi kézpénzváltása. A pénzügyminiszter a közszolgálatban álló tisztviselők, nyugdíjasok, özvegyek és szülőtlén árva részére a kedvezményes áru természetbeni élelmi-szer ellátás helyett járó kézpénzváltást az évi augusztus hónapra minden egyes kedvezményes ellátásra igényjogosult egyén után havi egyezernegyszáz koronában állapította meg.

Távoznak az antant ellenőrző bizottságok. Az antant katonai ellenőrző bizottságok már ugyszólván mindenütt befejezték munkájukat. A bizottságok igen sok tagja augusztus elején haza fog térni s legkésőbb augusztus 15-ig feloszlanak a bizottságok, ami nekünk sok millió költségmegtakarítást jelent. Az ugynevezett határrendező bizottságok azonban lassan dolgoznak. Valószínű, hogy igen jól érzik magukat nálunk, holott pedig nem szívesen látott vendégek. Ugy hírlik, hogy tavaszig itt fognak maradni. Tavasz után csak a likvidáló bizottság marad Budapesten, ez azonban hál'istennek nem a magyar állam pénzén fog működni.

— **! Gazember !**

Megindult az „István“ malomüzeme és értesíti az igazgatóság az örökléti közönséget, hogy vámörleltéi mai naptól fogva ismét elfogad. A malomnak általánosan elismert kitűnő minőségű készítményei valamint hagyományos szolid üzleti elveit két-évkivül alkalmasak arra, hogy az örökléti közönség igényeit legmesszebbmenőleg is kielégítsék.

Jön! Lady Hamilton.

Ujságírók fizetésjavítási mozgalma. Szegedről jelentik: A Szegedi Ujságírók Egyesülete ma délután rendkívüli ülést tartott **Szilós Péter**, a „Szegedi Napló“ felelős szerkesztője elnöklété alatt, melyen elhatározták, hogy a szegedi lapkiadónak a következő javaslatot teszik: A szegedi ujságírók újabb fizetésüket a következő módon kívánják módosíttatni: A nyomdászadók fizetését véve alapul, az ujságírók kívánják, hogy a felelős szerkesztő a szedő fizetésén kívül 50 százalékos, a szerkesztő 20 százalékos, helyettes szerkesztő ugyanannyit mint a szedő, három évnél hosszabb idő óta működő munkatárs a szedő fizetésénél 20 százalékkal kevesebbet, a két évnél hosszabb idő óta működő munkatárs 35 százalékkal kevesebbet, az egy évnél hosszabb idő óta működő munkatárs 50 százalékkal kevesebbet, a hat hónapnál hosszabb idő óta működő munkatárs 60 százalékkal, a gyakornokok pedig 70 százalékkal kevesebb fizetést kapjanak. A közgyűlési határozat kimondja, hogy ezek minimális fizetések legyenek, amelyek kivül a kiadók az ujságírók tehetségét és munkakörét is figyelembevéve, magasabban állapítsák meg a fizetéseket.

Betegsége miatt a halálba.

Tegnap reggel **Szilvassy László** 51 éves hajdunánási gazdalkodó öngyilkosságot követett el. Kiment a tanyára s egy kötéllel, amellyel máskor a teheneket szokták megkötözni, felakasztotta magát egy szegre. Mire észrevették, már kiszüvedett. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

Jön! Lady Hamilton.

110 óráig zongorázott egyfolytában. A nemes és dicsőséges célt, amelyért oly sok zongoravirtuóz hiába izdadt és amely miatt egy külföldi mester meg is örült, végre elérte **Kemp Albert** angol zongoristán, aki Crydonban 110 óra hosszúságú játszott egyfolytában a zongorán. Egy kedd reggelén 9 órakor kezdett Kemp zongorázni és amikor szombaton éjjel feltizenkettőkor befejezte megszakítás nélküli játékát, bucsuzóul még teljes erővel felzendítette a zongorán az angol nemzeti himnuszot. A hallgatóság viágésővel árasztotta el a fáradhatatlan zongoraművészt, aki még egy rövid beszédet mondott, de már nem tudott kezét fogni a tömegestől hozzászóló gratulálókkal. A játék után napokig nem tudta mozgatni az ujjait. Ezek és ezek vártak a kapuban a győztes zongoristát és Kemp csak tizenkét rendőr segítségével tudott az éljenző tömegen át kocsijához jutni.

Az erkölcsi nevelés. Genfből jelentik: Az erkölcsi nevelés harmadik nemzetközi kongresszusát július 27-én kezdték meg. A különböző országokból körülbelül 60 résztvevő jelent meg. Általános feltűnést keltett, hogy Magyarországból 10 előadó jelentkezett, az utódállamok viszont aig vannak képviselve.

Halálozás. Alulírottak mélyes ges fájdalommal tudatjuk, hogy a felejthetetlen drága jó feleség, szerető édes jó anya, kedves testvér, meny, nagynéni, unoka, áldott emlékü jó rokon **Kovacs Lajosné** Demjén Esztike áldásos életének 27-ik, legboldogabb házasságának 8-ik évében 2 heti súlyos szenvedés után július 31-én, délután 5 órakor Debrecenben visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Drága halottunk hült tetemeit Kisújszállásra szállítatva 1922 augusztus 2-án, délután 2 órakor Nagy Imre-utca 6 számú házunktól a református egyház szertartása szerint tartandó ima után fogjuk a helybeli temetőben örök nyugalomra helyezni. Debrecen, Kisújszállás, 1922 augusztus 1. Áldás emlékére a jónak, kinek élete áldás volt e földön. Nyugodj békével! Bánatos férje: **Kovacs Lajos**. Szerető gyermekei: **Hucza és Lajoska**. Demjén Emília özv. Virágos Istvánné és gyermekei, Demjén Lajos nejevel **Fülöp Emmával és gyermekeik**, Demjén Ágnes férjével **Kertész Istvánnal és gyermekeik**, Demjén Mária férjével **Kertész Lászlóval és gyermekeik**, Demjén Erzsébet férjével **Kovacs Ferenczel és gyermekeik**, Demjén Terézia férjével **Fülöp Lajossal és gyermekeik**, **Dobi Sándor Kun Péter és István** testvérei, illetve sógorai és sógornője. Elhalt testvéreinek gyermekei: **Doby Juliska** férjével **Koós Endrével és gyermekeik**. Nagyatyja: **Id. Lénárt Bálint**. Apósa és anyósa: **Kun Sándor** nejevel **Lénárt Eszterrel**. Nagybátyja és nagynéni, valamint számos közeli és távoli rokonaink nevében is. A temetést **Csurka Kegelet** temet. vállalja Kossuth-u. 8.

Jön! Lady Hamilton.

Lopják a gépszíjat. A debreceni Mezőgazdasági Gépgyár R.T. feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy 8 méter hosszú gépszíjat a gyár raktarából ismeretlen tettes elloptott. Az elloptott gépszíj értéke 10 ezer korona. A nyomozás megindult.

Ébredő Magyarok! A debreceni csata évfordulóján mi is koszorut viszünk hőseink sírjára. Ma, szerdán délután 5 órakor a városbáza udvarán gyülekezzetek. **Elnökség.**

Fényüzéi adó befizetése. A munkatorlás ekerülése céljából az 1922. július hónapban beszédett fényüzési adónak az állampénztárba leendő beszállítására nézve a m. kir. állampénztár a következő napokat állapította meg: Augusztus 8-án fényüzési valalatnak minősített összes kávéházat, cukrászdák, éttermek, tejszarnokok, továbbá a különleges fényüzési valalatnak minősített orfeumok és kabarék. 9-én A, B, C, D, E, F. 10-én G, H, I, J, K, L. 11-én M, N, O, P, R, S. 12-én T, U, V, Z betűkkel kezdődő nevű általános fényüzési cikkekkal foglalkozók fizethetik be a fényüzési adót. Az elmaradtak szintén 12-én fizethetik azonban a kifizető napról való elmaradásukat igazolni tartoznak. Felhívataik az adózók, hogy a hatnapokhoz saját érdekükben szigorúan alkalmazzodjanak, mert egy rendbontó az egész sorrendet megzavarja és azon cél, hogy a hosszas várakozást megátoljuk, lehetetlenné teszi. Az, aki 15-ike után szállítja be adóját, a törvény szerint még 50 százalékos adópótlékot tartozik fizetni.

A hortobágyi csárda bérletét a múlt héten második árverésen **Király Ferenc** évi 507,000 korona bérösszeggel megszerezte. A városi tanács tegnapi ülésén az árverés eredményét jóváhagyta és **Trásy Géza** és társai utóajánlatát nem vette figyelembe.

Dr Hahn Aladár csecsemő és gyermekorvos rendelését újból megkezdte. Püspöki palota. Telefon 4-61 szám.

— **! Gazember !**

Harangszenteles Hajdudorogon. A magyar gör. kat. egyház feje, **Miklós István** püspök a kaanonokok és esperesek segédletével szentele fel fényes ünnepség keretében a székesegyház új harangjait, melyeket az Ecclesia Harangművek öntője: **Bincker mester** öntött.

A válságbuza augusztus havi ára. A pénzügyminiszter a vagyonszállásról szóló törvény értelmében a mezőgazdasági ingatlanok vagyonszállása fejében fizetendő buza arát az 1922. évi augusztus hónapra szóló érvánnyal métermázsánként ötezer koronába állapította meg.

Sirius kritikus idöket jósol. Már-már belezavarodtunk a változó időjárás csapongó szeszélyébe, mikor végre Sirius mester, a derek időjós, elküldte orákulumát és ezzel ismét eligazított az időjárásban. Sirius mély tisztelettel értesít az időjárás változásáról és nyiltan bejelenti, hogy augusztus 1-től 5-ig szép meleg idő lesz s kevés eső várható. 5-6-7 több helyen eső, sőt erős léghülés, hűvös, szeles, nagyobb zivatarok jönnek. 9-10-11 kevés eső, 12-től 27-ig igen széles, kritikus idöket várhatunk. Nagyobb zivatarok és viharok jönnek, erős lehüléssel, 28-tól 31-ig változó idő jön. Taros hőségétől kevésbé kell tartanunk, mert az idő többször változik. Erdők zöldjét kedvelő ifju szerelmeseik, akiknek szívében még langugaru a nyár, használjátok ki tehát a rövid szép meleg idöt, mely csak ötödikéig tart, mert azontul azután igen széles, sőt kritikus idöt várhatunk. Sirius mondja, tehát várhatjuk...

A depr. köztisztviselők vadász-társulata f. évi augusztus hó 7-én, este 7 órakor a Burgundia-utcán levő tanonciskola 2. sz. helyiségében V. rendes évi közgyűlést tartja, amelyre tagjai ezuton meghivatnak. Elnökség.

Az aradi vár sorsa. Értesülé- stünk szerint a románok az aradi vár területén gyárváros akarnak létesíteni. Szabályozni kívánják a Marost, hogy vizierjét kihasználhassák a létesítendő gyártelep céljaira. A vár épületeiben fekvő téglamenyiség mindenféle újabb építkezésre bőven elegendő volna.

T. hirdetőinket kérjük föl hogy a Hajdúföld részére szánt hirdetéseket legkésőbb délután fél 6 óráig sziveskedjenek kiadóhivatalunkba (Piac-utca 59. sz.) eljuttatni, mert csakis az esetben tehetjük közé azokat lapunk másnap reggel megjelenő számában.

Színház

Színház és mozgószínházak közleményei:
A békéscsabai színház új igazgatója. A békéscsabai színház bérletét **Kiss Árpád** és **Sziklay Jenő** ungvármunkácsi színigazgatók kapták meg, akik anyagilag és művészi szempontból a legtöbbet ígérték.

Betyárszerelem (Briganti szerelem) című kaliforniai történet **Ellen Richter** és **Hugo Flink** főszereplésével, igen érdekes szerelmi történet változatos mesével szerdán az Urániában.

Két **Fatty burleszk** az Urániában. **Fatum**, amerikai film, egy zsidó család drámája szombaton az Apolloban.

? Gazember ? Thury Elemér és Fehér Gyula személyes vendéfelléptével hétfőn az Apolloban.

SPORT

Dél—Kelet

Rendkívül érdekes atletikai mérkőzés lesz vasárnap délután a DTE nagyterei pályáján. Az északi kerületen 8:4 arányban diadalmaskodó keleti kerület Dél atléta gárdájával méri össze erejét, hogy eldöntse az elsőség kérdését.

Déllel már sokkal nehezebb küzdelme lesz a keleti atléta gárdának, mert most két teljesen egyenlő erejű kerület küzdelmeiben gyönyörködhetik a közönség.

A keleti kerület intézőbizottsága Zöld József elnök, tanácsnok vezetésével tegnap állította össze azoknak az atlétáknak névsorát, akik Dél ellen a keleti kerületet képviselik. A válogatottak a következők.

100 méteres síkfutás: Fischer (Kisvárdai) Kiss (DTE).

400 méter: Fischer (Kisvárdai) Kiss (DTE).

800 méter: Buday (DMOVE) Vízely (DEAC).

1500 méter: Csekey (Karcag) Hajcsér (MOVE).

5 ezer méter: Cseky (Karcag) Galambos (DMOVE).

110 méteres gátfutás: Mihálovics (DEAC), Hadházy (DMOVE).

Olimpiai staféta: Balog, Hadházy, Fischer, Buday.

Gereh vetés: Bácsi (MOVE) Németh (DGASE).

Távolugrás: Litvay (Nyiregyháza) Szepedy (DEAC).

Rúdugrás: Hadházy (EMOVE) Keszler (DTE).

Súlydobás: Kircheffer (DTE) Mauzer (Nyiregyháza).

Diszkoszvetés: Mauzer (Nyiregyháza) Szabó (MOVE).

Magasugrás: Létray (Nyiregyház) Veres (DGASE).

Magyar csapatok győzelme Lengyelországban. A Törökvis szombaton és vasárnap mérkőzött Varsóban. Első ellenfele a Polonia csapata volt, amelyet 1:1 arányú felidő után 3:1-re győzött le Hirzer (2) és Weisz góljaival. A második ellenfél Varsó válogatott csapata volt, amelyet a Törökvis szintén megvert, de már hasonlíthatatlanul keményebb küzdelem után. Ez a match 2:1 (1:0) arányban végződött. A magyar gólokat Hirzer és Vetzer lőtte. A MAFC csapata kettős győzelemmel kezdte meg tíz napra tervezett lengyel túráját. Szombaton és vasárnap a jóképességű Carnyval mérkőzött és mind a kétszer 2:1 arányban győzött.

Ahogy a kommunista futballoznak. Prágából jelentik: Vasárnap délelőtt 11 óra után a magyar sporttérén mérkőzés volt az ottani kommunista csapat és a Kassai Atletikai Klub magyar csapata között. A mérkőzés folyamán a játékosok összekaptak egymással és később ökökre mentek.

Az MTK Kopenhágában. A Boldklubben 93 of Kopenhága, Dánia magasbírója footbalsportjának otthonában verhetetlennek hitt bajnokcsapata szombaton tudvalevőleg kénytelen volt 4:3 arányban meghajolni az MTK előtt, bár az elfogult bíró három tizenegyest is megítélt javára indokolatlanul. A Boldklubben által kért revánsmérkőzés vasárnap folyt le, még pártosabb bíróval, de a tömör magyar csapatot elkeseredett küzdelem után így is csak a játékidőn túl, a II. felidő 49. percében lőtt góllal tudta a pártos bíró javából 3:2 arányban legyűrni a dán bajnok.

A tőzsde
Magyar korona: 26.

A mai tőzsdén a szilárdság nem folytatódott általánosan. A piacon kisebb tartózkodás vett erőt. Bár igen élénk forgalom alakult ki.

A valutapiacra élénk forgalom mellett szilárd volt az üzlet. Később ezt az irányzatot lanyadtó tendencia váltotta fel.

Értékpapírok

Magyar hitel 4075, Osztrák hitel 625, Angol-Magyar 900, Leszámlító bank 1050, Magyar-Olasz 360, Jelz hitelbank 270, Hazai bank 440, Salgó 25500, Rimamurányi 7450, Közuti 1900, Déli vasút 4750, Államvasút 31500, Keresk. bank 11000, Általános takarékpénztár 1700, Pesti hazai 27250, Borsodmiskolci 6350, Concordia 4500, Budapesti gőz. 10400, Gizella 3400, Hungária 7600, Viktória 20000, Beocsini 24500, Kohó 22000, Általános községi 58000, Urikai 25500, Adria 27500, Atlantic 27500, Levante 27000, Trust 3950, Gans-Danubius 24000, Ganz villamos 44000, Lipták 930, Magy. acél 6700, Schlick 2190, Wörner 980, Brassói 12700, Izzó 17000, Spódium 2925, Hazai faterm. 6150, Klófid 7500, Erdő 780, Nasci 27600, Neuschl Licht 580, Orsz. fa 1400, Telefon 9150.

Valuták

Napoleon 7800—7500, Angol font 8975 9025, Dollár 1985—005, Francia frank 16350—16550, Márka 303—313, Lira 8825 8875, Osztrák kr. 400—410, Rubel 3150—250, Lei 1315—335, Szokol 4960 980 Svájci frank 379.00—380.00, Korona dinár 2550—2490, Lengyel marka 25.0—26.00.

Devizák

Amsterdam 770—0, Koppenhága 420.00, —435.00, Krisztiania 335.00—340.00, London 8875—9025, Berlin 305.00—315.00,

Milánó 91.00—92.00, Páris 164.50—165.50, Prága 4850 4950, Stockholm 522.00—530.00, Svájc 389.00—390.00, Bécs 885—405, Zágráb 610.00—630.00, Newyork 2012—2032, Varsó 32.00—33.00.

Zürichi zárlat

Berlin 82.00 Holland 204.25, Newyork 52500, London 2340, Páris 4310, Milánó 2335.00, Brüsszel 4230, Prága 13—00, Budapest 26, Zágráb 162.50, Bukarest — Varsó 8.50, Bécs 12.50, Osztrák leányeggett 17 és fél.

Nemesfémek piaca

Az irányzat tartott. Az ezüst piacon továbbra is a tegnapi árak voltak érvényben, míg az arany piac árfolyamai esőkentek.

Ezüst korona 155—60, forint 385—405 5 koronás 825—40, 20 koronás magyar a any 7800—6000, Napoleon 7800.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén a kínálat felülkerekedése folytán gyengébb irányzat volt és az árak néhány ponttal lemorzsolódtak. Az üzlet mindvégig igen élénk volt. A takarmánycikkék kissé elhanyagoltak voltak és csak zabbban volt jelentős üzlet.

Hivatalos árak: Uj buza 76 kg. tiszavidéki 6850 900, egyéb 6800—850, ó buza tiszavidéki 6900—7000, egyéb 6850—900, új rozs 5250—300, takarmány árpa új 5300—500, ó zab 6000—700, tengeri 6200, repce 115—125, Korpa 3200—3300.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 1200 sertést hajtottak fel, amelyből 196 eladatlan.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 300—315, könnyű 162—300.

Zártvásári maradvány 365 sertést hajtottak fel és 4 süldőt, amelyből 106 sertés és 4 süldő eladatlan.

Árak: zsirsertés fiatal nehéz 266, könnyű 178—250.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szóig 15, aztán szavanként 150, vastag betűs szavak 3 K. Vasár és ünnepnapokon 10 szóig 20 korona. ::

Mosott

őska rongyot vesz bármely mennyiségben lapunk kiadóhivatala

2 ajtó

tokkal, ablak, t karéktűzhely eladó Széchenyi-ut 28. Tisztviselőtelep d. u. 3—5 között.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I. Batthyány-utca 22. Telefon 1365.

Elsőrendű

berlini sapskakészítés. Gépeelt kalapok, mindennemű civil és egyensapkák a legszebb kivitelben készülnek Széchenyi-utca 16. sz. Keresztépület.

KUN JÓZSEF

kész- és műszerműves Debrecen. Széchenyi-u. 1. szám

Eladó

egy jókarban levő dürtkop bicikli Piac-utca 58. II. em. 36.

Középiskolai

tanulók teljes ellátással az iskolai évre két leányt és fiút elfogad. Teleky-u. 6. Utcái lakás.

Forgács István

művészt Bádogyos-u.

„Transit Áruforgalmi Vállalat“

Kovács Béla - Debreczen.

Ideiglenes iroda: Piac-u. 8. Telefon: 6-25.

Terménykereskedés

: Zsákkölcsönzés :

Mezőgazdasági terményeket legalányosabb napi áron vásárol.

Lipesei szőrmeház

szőrmester SZŐRME MEGÓVÓ INTÉZET. Elvállal minden elszakmába vágó munkákat Szőrmefestést és kikészítést Speciál rókafejtést.

Uj üzlet!!

DIÓSZEGI-UTCA és NYIL-UTCA SAROK.

MINDENFÉLE NYERSBŐRÖK BEVÁLTÓHELYE.

Dollárt, Leit

és mindenféle idegen pénzt a legáragabbban vesz Alexander bankiroda Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte

Kramer Simonffy utca 17.

Nehéz az élet, VÉGHEZ

jó ruhába járni gondot ad, oleson beszerezni tessék menni, hol **kevesbé használt** finom férfi ruhák állandóan kaphatók.

Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Darabos mész

oltott mész, cement, téglá, cserép, fedél-**száraz tűzifa**, porosz lemez, szén azonnali szállításra beszerezhető.

BARTHA fatelepen, Ispotály-u. 3-c. Telefon 785.

ÓLMOT

keres megvételre lapunk kiadóhivatala Piac-u. 59.

Lapkihordó asszonyok felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-u. 59.

Vasabroncs

kisebb vagy nagyobb mennyiségben kapható Piac-u. 59.

Dollárt, ARANY, EZÜST pénzt, más idegen pénzt legáragabbban vesz Simon Bankiroda DEBRECZEN. Kossuth-u. 11. Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 993.

Tanuló lányt

felvesz lapunk kiadóhivatala fizetéssel. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban.